

Komunikabideak

COORDINATZAILEA
Lorea Agirre
LAGUNTZAILEAK
Josu Amezaga
Edorta Arana
J.I. Armentia
Patxi Azpillaga
Sabin Oregi
Gorka Palazio
Rosa M. Sabaris
J.M. Zalakain

Getxoko komunikabideak, informazio lokalak duen garrantziaren eredu

Enpresa pribatu zein instituzioek beren informazio tresnak kaleratzen dituzte

Duela urte batzu, ez asko egia esan, informazio lokalean aritzen ziren kazetariak bigarren mailakoak ziren: fakultateko ikasleak, kolaboratzaileak, herriko idazlegaiak... eta ematen ziren albisteek ere ez zuten garrantzi eta leku handirik izaten. Gero eta gehiago, berri lokalak ere beren lekua irabazten ari dira kazeta guztietan eta orain informazio orokorraren krisiaz mintzatzen hasi da.

ARANTZA GUTIERREZ / GETXO

Egunkariak herriko 'kotilla' edo 'berriemalen' lekua hartzen dute. Herri-tarrak ez daude asko beren etxean eta lehenengo eskuko informazioa lortzea zaila da, beraz kazetetan ere haien inguruan gertatuaren berri aurkitu nahi dute.

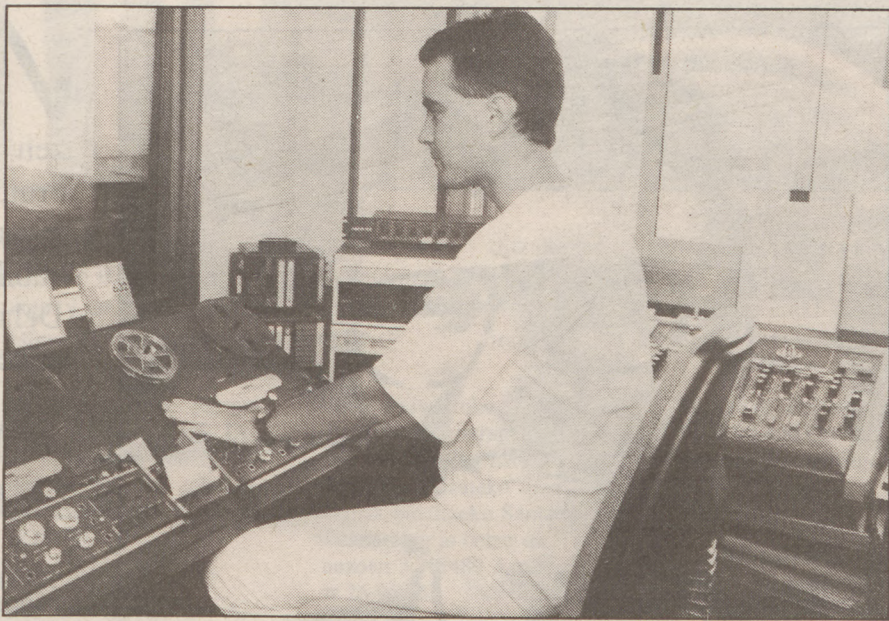
Estatu Batuetan duela asko honetaz konturatu ziren eta normalak dira herriko egunkari, irati eta telebista, askotan hauen azpiegitura Estatu espainiarreko telebista handiek dutena baino zabala goa delarik, nahiz eta hedapena herri edo auzo batekoa izan.

Getxon ez dago telebista edo egunkari handirik, baina Bizkaiko herri horretan existitzen den komunikabide sarea ez da batere arrunta, batez ere kontutan harturik bertan 80.000 biztanle inguru bizi dela.

Hiru irati, hauetako bi komertzialak, beste hainbeste egunkarietako edizio lokal, aldizkari eta sasi-egunkariak osatzen dute getxotar informazio azpiegitura.

GETXO PRENTSA IDATZIAN

Prentsa idatziari dagokionez, Getxon hiru komunikabide mota ditugu. Alde batetik, 'Egin', 'Deia' eta 'El Correo Español' egunkariak edizio lokal bana

Komunikabide sare ugaria da, dudarik gabe, Getxok duena.

JOSE SIMAL

kaleratzen dute egunero: bestetik, iriziatiba pribatuaren eskutik bi egunkari-aldizkari argitaratzen dira eta, azkenik, Udaletxeko astekaria dugu.

Edizio lokalei buruz esan behar, 'Deia' eta 'El Correo-k' Uribe Kosta eskualdeari orrialde bana ematen dioten bitartean, 'Egin-Uribealdeak' Getxori orrialde eta erdi dedikatzen diola. Hiruren arteko ezberdintasunak, estilo liburuak markatzen ditu batez ere, informazioak nahiko antzekoak bait dira, batez ere instituzioei dagokienez, iturriak berberak izaten dituzte eta. Ezberdintasunak informazio hauen tratamenduan oinarritzen dira. Era berean, aipatu behar, Eginen kasuan erreportaia generoa gehiago lantzen dela, baita korrespondentzaren sormena ere.

Bitxiagoa da, dudarik gabe, 'El Correo-ren' enpresak kaleratutako 'Vecinos de Getxo' astekaria. Honek Europar arrakasta handia duten T.M.C.-en ereduari jarraitzen dio: egunkari itxura, dohainekoa, kolorez eta buzoietan sartuta, herriar guztiei nahitanahiez hel-

tzen zaiena.

Komunikabide honen helburua ez da informatzea, zeren eta ez da ia albisterik ematen. Erreportaia arinak, atseginak, argazki politak, gida zabal bat..., den dena publizitate soport bat eskeintzeko, honen helburua herriko publizitatea jasotzea delarik. Herri dendari eta enpresek ez dute dirurik egunkari handienetan promozio kanpainak egiteko, baina bai herri mailan egiteko. Hurrengo abenduan lehen urtea beteko du, arrakastaz.

Duela zortzi urte 'Galea' izeneko sasi-egunkaria jaio zen, kazetaren antzaz eta hamabost eguneroko aldizkatasunez. 70eko hamarkadako prentsa «serioaren» eredu hartu du, eboluzionatu barik. Getxoko informazioa, iriztiak eta literatur lanek osatzen dute edukia. Hitz bat ere ez dago euskaraz, aurreko kasuan bezala. Salmenta eta publizitate bizi da, baita langileek ez kobratzetik ere; azken urtean beherakada nabaria izan da.

Hauetaz gain, Udaletxeak 'Getxoberri' izeneko astekari bat kaleratzen du; elebiduna, DIN-A-4 tamainuko eta 4 orrialdetako boletín bat, zeinetan informazio instituzionala nagusia den, herri-tarren gutunak ere argitaratu arren. Udal aurrekontutik finantziazten da eta helburua zerbitzu publikoa izatea da.

Baina, badirudi 'Getxoberri' ez duela bere xedea guztiz bete eta Kultur-Etxeak beren ekitaldien berri emateko «gida» baten argitarapenari ekin dio, hau ere getxotar komunikabide sare zabalean sartu da.

IRRATIA ETA TELEBISTA

Telebistarik oraingo ez badago ere, zurrumurruen arabera proiektu bi daude

ALBISTEGIA

VISA POUR L'IMAGE izeneko ihardunaldi fotografikoak joan den larunbatean zabaldu ziren Perpiñanen. Kazetel argazkigintzaren inguruan egiten den bilkurarik garrantzitsuenetako bat da Perpiñanekoa, nahiz eta aurtengoa bere hirugarren edizioa besterik ez duen. Hogeitamar erakusketa, emanaldiak, hitzaldiak eta mahai inguru ugariak dira ihardunaldi hauen osagarri aipagarriak.

bat osatzeko, hauetako bat instituzionala eta bestea pribatuak izango omen direlarik.

Irratiak bai daudela. Emandegi baten errebindikazioa urte asko aldarrikatu zen. Erantzuna emateko, herriko kolektibo eta talde batzuk 'Bost Axola' irati askea eraiki zuten. Euskara hutsean emititzen zuten, duela urtebete gutxi gorra behera utzi arte. Legetasunaren zaintzaileekin tira-birak izan arren, uzteko arrazoia lokalik gabe gelditzea izan zen ez isun baten beldurra. Berriro hasten denentz erabakitzen den bitartean, 'Kolu' izeneko fanzine bat kaleratzen dute.

Udaletxeak ere bere emandegia muntatu zuen duela hiru urte, 'Getxo Irratia', 1986an zabaldu zen udal irratiatarako baimena eskatzeko epea probetxatuz. Alegaltasun egoeran ibiltzen hasi bazen ere, inauguraketa ofiziala laster egitea espero da.

Hasiera batean herritar guztien partaidetasuna bultzatzea helburutzat markatu arren, lan-arazoak izan zirenez, taldeen kontratazioaz egiten dira programak, hauetaz gain informatiboak egiteko langilego finko bat izanik.

Elebiduna nahi badu ere, euskara anekdota baino ez da; informatiboetan, elkarrizketa batzutan edota 'irati-formularen' esaldi batzutan agertzen da. Programazio eskemak konbentzionalak dira eta euskal kulturak leku txikia du, kirol eta informazio nagusitasunaren alde. Albisteak gehienbat instituzionalak dira.

Emandegi komertzialei dagokienez, Kosta Irratiak bere lehenengo urtea bete du martxan. Inork ez zuen Getxoko Itxartu Taldearen berri Irrati komertzialen baimenak emateko orduan elkarte horri bat tokatu zitzaioela ezagutu arte. Garai hartan ez zuten ez emandegirik, ez lekurik, ez projekturik ez ezer... eta guztien usteak Leioako KV-30 edo Areetako J.M.C. emandegietan jarrita zeuden, hauen esperientzia urte askotakoa zen eta.

Getxon kokaturik egon arren, Bilbo Handia deritzon zonalde osoa betetzen du. Estatuko kate batean sartuta dago eta eredu musikala da, F.M.ko emandegiekiko ezberdintasuna kalitatezko musika eskaintzen saiatzen dela izanik. Informazio lokala sartzen dute, baina landu gabe.

Amaitzeko, aipatu behar J.M.C. emandegi komertzialak errekurtsioa aurkeztu duela baimenik gabe utzi zion dekretuaren aurka; bitartean ez ditu guztiz itxi.

Komunikabide asko, informazio gutxi

Getxon ere informazio aniztasunak ez du esan nahi hiritarrek benetan beren inguruan gertatzen dena ezagutzen dutenik. Udaletxeak inkesta bat egin zuen getxotarrek instituzioekiko zer nolako harremanak zituzten jakiteko, baita zenbateraino ezagutzen zituzten hauen funtzionamendu, ekitaldiak eta abarrak. Emaizak ez ziren batere baikorrak izan, hiritarrek informazio falta azaltzen zuten eta gehienek ez zekiten benetan zer gertatzen zen herrian edo nola egin jestio bat Udaletxean...

Aniztasuna, kantitateak ez du ezagutzarik esan nahi. Getxon dauden komunikabide guztiak irakurri edo aditzen baditugu, zera ikusten da: guztietan ematen den informazioa berdina dela. Udaletxeak ez dakit zer egin du, Kultur-Etxeak kontzertu bat emango du, dantzari batek sari bat irabazi zuen...

Ez daude teletipoak komunikabide lokaletan, egia da, baina instituzioek ikasi dute eta prentsaurrekoak antolatzen dituzte, oharrak bidaltzen fax-az edo deitzen diote lagunari esateko zer gertatzen den. Batzuk ez dute informazioa lantzen, beste batzuk bai, gehiago edo gutxiago sakonduz..., baina iturriak berberak dira eta askotan esaldiak ere errepikatzen dira.

Egiari ez faltatzeko, aitortu behar da hau ez dela beti gertatzen. Badaude informazio lokala bestea bezain garrantzitsuagoa izan daitekelakoan dauden korrespondentzari batzu, eta erreportaia berriak bilatzen dituztenak, inon agertu ez den informazioa alegia.

Komunikabide lokaletan genero guztiak sartzen dira, baita beste komunikabideetan garrantzirik ez duten informazioak ere. Adibidez, askok eskertuko lukete batek azaltzea nola demontre egiten da udal batzar batean galdera bat aurkezteko, baita ere bere auzoan hutsik dagoen lekuan zer jarriko duten edo zergatik gaur bi orduz itxoin behar izan duen etxera heltzeko. Beharbada erantzun guztiak ez daude kazetariaren eskutetan, baina batzu bai edo bilatu behar ditu, horretarako tresnak ditu eta..., arduradunek prentsaurreko bat eman arte itxoin gabe. Bitartean, hiritarrak auzokide bati galdetzen dio.